

2024_Anul TRIBUNA 140 (IV): Eminescu este scuza României?
- Cărțile au răbdare! - Ziua Națională a Culturii sau Ziua Culturii Naționale?
Cum e corect politic? - În unire e tăria!

1889 - 2024, 135 de ani
de la stingerea din viață!
Eminescu, ca și Goethe pentru germani, este conștiința noastră mai bună!
Toți acoperă sensul evocat de Eminescu al epitetului *classicus* - „de încredere”!

1850 1889
Mihai Eminescu

1884
Anul
Tribuna
140
2024

Sfântul pământ al Transilvaniei!
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Fără Eminescu, neamul nostru ar fi neînsemnat și aproape de disprețuit.
Dacă n-am fi avut pe Eminescu, trebuia să de dăm demisia.
Eminescu este scuza României
Emil Cioran

Cotidianul Tribuna a dedicat creatorului limbii moderne - Mihai Eminescu -, multe pagini, în cei 140 de ani de la fondare.

De altfel, cum ar putea tinerii să nu fie extaziați de versurile tânărului de 17 ani, publicate în 1867 (în revista Familia): «**Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,**/ Țara mea de glorie, țara mea de dor?/ Brațele nervoase, arma de tărie,/ La trecutu-ți mare, mare viitor!». Dragostea de patrie, inspirată de cunoașterea profundă a tuturor ținuturilor românești l-au motivat pe genialul poet să promoveze toate valorile naționale ale poporului român, luptând atât pentru unitatea culturală a românilor cât și pentru unificarea teritoriilor locuite de români. Supranumit și părintele naționalismului românesc și un geniu al românismului, Mihai Eminescu a reprezentat pentru istoria presei românești un jurnalist simbol al identității și demnității românești, fiind un critic virulent al clasei politice corupte și trădătoare, al mentalităților parazitare și al tuturor celor care erau anti-români.

Ecourile sărbătoririi **Zilei Culturii Naționale** nu s-au stins, existând o diversitate de opinii și abordări, inclusiv legate de denumire. **Ziua Națională a Culturii** ar putea reflecta mult mai fidel lupta pe care Mihai Eminescu a dus-o pentru libertatea presei și a jurnalistului. Prezentăm finalul unuia din primele articole pe acest subiect din presa românească: « ... Credem că nu este nevoie a argumenta mult, spre a convinge despre urâta pornire a guvernului asupra presei. Trebuie să-l așteptăm de acum la alte măsuri și mai odioase, pentru că panta este alunecoasă și nu are piedică până-n prăpastie. Cât pentru presă, am putea să-l asigurăm pe regim că oricât de cumplite ar fi actele sale de răzbunare, nu va fi în stare nici el abate unele caractere tari ce se găsesc într-însa, și teamă ne e că, vrând victoria peste tot, va pierde și cea câștigată în monstruoasa sa pornire de a-și subjuga și presa» (Dan Șalapa, *Anti Eminescu. Premisele unui asasinat politic*, Editura Hoffman, 2020).

Influența pe care ziaristul Mihai Eminescu a avut-o asupra colegilor de breaslă, s-a manifestat în toate epocile (înainte de Marea Unire, interbelic, post belic, ...), chiar și în prezent existând grupări literar-sociologice care fac eforturi imense în a eticheta opera sa poetică și filosofică, ca expresie a gazetăriei tradiționaliste și naționaliste, fiind catalogat ca un „**etern incorect politic**”, creațiile lui fiind considerate depășite, trebuind răstălmăcite și reinterpretate. Nu este exclus ca în viitorul relativ apropiat statuile lui Eminescu să fie demolate și înlocuite cu opere moderniste sau futuriste, instalații tehnologice ce nu ar putea să fie puse sub semnul întrebării, de continua evoluție a interpretării culturii și filosofiei.

Criticul literar și eseista Irina Petraș (născută în 27 noiembrie 1947, în Chirpăr) - președinta filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor din România-, scria în articolul „**Eminescu, începutul continuu**”: « (...) „**Eminescu, ca și Goethe pentru germani, este conștiința noastră mai bună**” (C. Noica). Ca Shakespeare pentru englezi, Dante pentru italieni ori Cervantes pentru spanioli. Toți acoperă sensul evocat de Eminescu al epitetului *classicus* - „**de încredere**”. Opera lor s-a ivit în urma unui uriaș efort de gândire secondat de imaginație și de căutarea cuvintelor potrivite care să înlesnească deschiderea spre generații succesive de cititori. Prin lectura clasicilor, îmbogățirea se petrece de ambele părți, căci plusul de cunoaștere pe care ți-l transmit se întoarce spre textele lor actualizându-le neîntrerupt. Lectura e interpretare și în sens muzical. Melodia depinde de locul în care și de forța cu care „ciupești” corzile, căci universul - și cel scriptural - este o simfonie care acceptă oricâte orchestrări. (...) Cărțile despre Eminescu din ultimul sfert de veac sunt deja de ordinul sutelor. (...) Toate fețele vieții și operei au fost re-citite cu instrumentele zilei și cu sentimentul că sunt încă și mereu multe de spus. **Cărțile au răbdare**. Când în fine, ne vom întoarce spre ele, nu vom putea decât să recunoaștem că, dincolo de mărunțul scandal de suprafață stârnit periodic, pripit și, firește, interesat, în jurul lui Eminescu (și nu doar al lui!), au existat mereu re-cititori atenți și sobri, care au cântărit fiecare rând din zestea culturală cu instrumente adecvate capabile să țină balanța în echilibrul ei firesc» (www.tribuna-magazine.com).

Astăzi, puțini tineri mai știu că pentru Eminescu, Transilvania era „**pământul sfânt**”, pe acest tărâm de vis ținând să-și lanseze poeziile. Este cunoscută lucrarea acad. D. Vatamaniuc: „**Mihai Eminescu. Sfântul pământ al Transilvaniei. Transilvania sub dualismul austro-ungar**”, în prefața căreia menționează: «Eminescu are legături străvechi cu Transilvania și ele pot fi urmărite cu câteva secole în urmă. Străbunii săi trec Carpații, ca urmare a obligațiilor iobăgești, a angaralelor militare și a persecuțiilor religioase și se stabilesc în Bucovina, de unde o ramură a familiei ajunge în Moldova. (...) Eminescu își inaugurează și publicistica politică în presa românilor din Imperiul austro-ungar, prin cele trei articole, **Să facem un congres, În unire e tăria și Echilibrul**, pe care le publică în *Federațiunea*, ziarul lui Alexandru Roman, în 1870. (...) Viața culturală din Transilvania este urmărită de Eminescu sub mai multe aspecte - probleme de limbă, instituții culturale, cărți, reviste și ziare. Limba este privită, cum face și cu alte prilejuri, ca o creație prestatală a poporului român, alături de obiceiuri, datini și adaptarea creștinismului. Limba română este prezentată ca staționară, cu alte cuvinte, „deplin formată în toate părțile ei” și „nu mai poate da muguri și ramuri nouă”. Aici stă și explicația pentru eșecul sistemelor filologice care nu țin seama de această realitate din limba noastră. Nu este trecută cu vederea nici contribuția vechiului scris românesc în susținerea unității noastre culturale. (...) Conducerea Asociațiunii (n.r. ASTRA, înființată la Sibiu, în 23 octombrie/4 noiembrie 1861, cea mai importantă instituție culturală a românilor din imperiul austro-ungar) se făcea vinovată că nu întocmise biografiile personalităților transilvănene, nu recuperase manuscrisele lui Samuil Micu Clain și Gheorghe Șincai și nu făcea din

revista Transilvania o publicație care să strângă în jurul său un număr cât mai mare de colaboratori. Alte hotărâri pe care le ia nu puteau fi aduse la îndeplinire sub stăpânirea dualistă. Se număra printre acestea înființarea de licee cu limba de predare română și a unui teatru românesc în Transilvania. Asociațiunea nu putea rezolva nici chestiunea ortografiei în legătură cu care se poartă discuții și în zilele noastre. Eminescu aprecia studiul pentru „**pregnanța judecăței**” și „**curățenia de limbă**” prin care începea să se impună și jurnalistică transilvăneană. Poetul știa că autorul studiului va fi taxat de „**rău naționalist**”.

Problema înființării unui teatru pentru românii din Transilvania stă în atenția lui Eminescu în articolul *Repertoriul nostru teatral*, publicat în *Familia* în 1870. Poetul se angajează în dezbateră publică susținută de „**tinerii**” și „**bătrânii**” în favoarea înființării de instituții culturale. „**Tinerii**” se pronunțau pentru înființarea unui teatru național pentru românii din Transilvania, în vreme ce „**bătrânii**” pledau pentru întemeierea Academiei de drepturi. **Eminescu considera că importantă era crearea unui repertoriu de piese naționale, care să se joace pe scenele din Transilvania. Era cea dintâi evaluare a dramaturgiei noastre din perspectiva importanței educative a repertoriului teatral. Stăpânirea austro-ungară zădărnicește atât înființarea teatrului românesc, cât și a Academiei de drepturi. (...) Publicațiile din Transilvania - cărțile, revistele și ziarele - sunt examinate de Eminescu din perspectiva ținutei științifice și a contribuției pe care o aduceau în sprijinul unității culturale a poporului român. Ocupa primul loc adoptarea ortografiei fonetice, în uz în cea mai mare parte a provinciilor românești. Transilvania este și singura provincie românească căreia Eminescu îi consacră o lucrare epică de amploare, în centrul ei stând evocarea revoluției transilvănene din 1848. (...)**».

Nu întâmplător, marele filozof rășinărean, Emil Cioran scria: «**Fără Eminescu, neamul nostru ar fi neînsemnat și aproape de disprețuit. Dacă n-am fi avut pe Eminescu, trebuia să de dăm demisia. Eminescu este scuza României**». Și totuși, puține publicații au surprins faptul că în 2024, **comemorăm în 15 iunie - 135 de ani de la stingerea din viață a poetului național!**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2024-tribuna-140-4-eminescu-este-scuza-romaniei-cartile-au-rabdare-ziua-nationala-a-culturii-sau-ziua-culturii-nationale-cum-e-corect-politic-in-unire-e-taria-173973.html>

tribuna.ro/stiri/cultura/2024-tribuna-140-4-eminescu-este-scuza-romaniei-cartile-au-rabdare-ziua-nationala-a-culturii-sau-ziua-culturii-nationale-cum-e-cor...

Tribuna 140 ani din 1884
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna de nord Centrul Cultural

2024 Tribuna 140 (4): Eminescu este scuza României? - Cărțile au răbdare! - Ziua Națională a Culturii sau Ziua Culturii Naționale? Cum e corect politic? - În unire e tăria!

22.01.2024 02:39 575 vizualizari 0 comentarii

În: *Tribuna*, 22 ianuarie 2024